

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	22100 - Bases Didàctiques i Disseny Curricular / 2
Titulació	Grau d'Educació Primària (Pla 2013) - Primer curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Antoni Bauzá Sampol antoni.bauza@uib.es	Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria					

Contextualització

El mòdul *Processos i contextos educatius* està estructurat en 2 matèries i 4 assignatures.

Les matèries són:

- * *Fonaments curriculars i organitzatius, i*
- * *Bases teòriques, històriques i institucionals*

Les assignatures *Bases didàctiques i disseny curricular i Organització i gestió educatives* pertanyen a la matèria *Fonaments curriculars i organitzatius*.

S'imparteix durant el primer semestre del primer curs del Grau en Educació Primària.

Es tracta d'una assignatura en què:

- * S'analitzen els models i estratègies d'ensenyament-aprenentatge que fan referència a l'Educació Primària
- * Es proposen pràctiques de disseny, implementació i avaluació curricular, a partir del currículum d'Educació Primària.
- * S'analitza la realitat comunicativa i interactiva de l'aula, els recursos humans i materials necessaris, especialment el paper del professorat
- * Es revisa el paper de l'avaluació educativa
- * S'elaboren propostes per a l'atenció a la diversitat.
- * Es recomanen estratègies d'innovació i canvi orientades a la millora dels processos d'aprenentatge.

Aquesta assignatura proporciona una base teòrica i pràctica imprescindible per afrontar els processos de disseny, desenvolupament i avaluació del currículum als futurs professionals de l'ensenyament.

Requisits

L'assignatura té un caràcter introductori i de formació bàsica i, per tant, no té requisits essencials imprescindibles. Tot i això, és favorable per l'alumnat tenir un bon domini de l'anglès i de l'expressió escrita

Guia docent

i oral en català i castellà. Les habilitats de reflexió i una visió crítica i compromesa amb la societat, poden contribuir al bon aprofitament de la matèria.

Competències

Específiques

- * Conèixer els fonaments de l'educació primària, la seva relació interdisciplinària, els criteris d'avaluació i els coneixements didàctics entorn als procediments d'ensenyament i aprenentatge respectius, relacionats amb l'educació infantil. (1.2.2) .
- * Analitzar i comprendre els processos educatius a l'aula, relatius al període de 6-12 anys. (1.2.3) .
- * Dissenyar, planificar i avaluar l'activitat docent a l'aula, considerant l'anàlisi dels contextos i espais formatius del centre i de l'entorn. (1.2.6) .
- * Avaluar de forma continua, formativa i global, el desenvolupament de l'alumnat, introduint les mesures educatives necessàries per atendre la diversitat i les peculiaritats individuals de l'alumnat en el marc d'una educació integral. (1.2.19) .

Genèriques

- * Habilitats comunicatives i lingüístiques. (4.2.3) .
- * Capacitat per treballar en equip (4.2.6) .

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Per tal de treballar i desenvolupar les competències abans esmentades, s'han seleccionat els continguts següents:

Continguts temàtics

Tema 1. ENSENYAR I APRENDRE. EL MESTRE COM A FACILITADOR DE L'APRENTATGE

- 1.1. Funcions i reptes de l'escola actual.
- 1.2. Conceptes d'ensenyament i aprenentatge.
- 1.3. El paper del mestre.

Tema 2. MODEL CURRICULAR DE L'ACTUAL SISTEMA EDUCATIU

- 2.1. Estructura i organització del sistema educatiu.
- 2.2. Concepte i concepcions de currículum.
- 2.3. Fonaments, fonts, fases, components formals i característiques del currículum.
- 2.4. La política curricular espanyola i els nivells de concreció curricular.
- 2.5. El currículum d'Educació Primària: estructura i organització

Guia docent

Tema 3. PLANIFICACIÓ, DESENVOLUPAMENT I AVALUACIÓ CURRICULAR

- 3.1. La planificació des de l'escola: els documents de centre.
- 3.2. Característiques generals de la planificació i de la programació.
- 3.3. Objectius, continguts i competències bàsiques.
- 3.4. Estratègies metodològiques.
- 3.5. Tasques i activitats.
- 3.6. Organització i recursos.
- 3.7. L'avaluació.

Metodologia docent

En aquest apartat es descriuen les activitats de treball presencial i no presencial amb les quals pretenem desenvolupar i avaluar les competències establertes per a l'assignatura.

Els temes es presentaran a través de classes expositives (grup gran) amb els suport de diferents textos, material audiovisual i lectures de referència, que serviran per adquirir el coneixements lligats a les competències previstes. Aquestes sessions donaran pas a debats i a classes pràctiques (grup mitjà) en les quals s'aplicaran els continguts adquirits a situacions i contextos reals a partir de lectures i comentaris de textos, anàlisi de materials audiovisuals, estudi de casos, projectes de treball igrups cooperatius, exposicions dels alumnes, etc., amb la qual cosa l'alumnat podrà iniciar-se i desenvolupar les competències previstes.

Es proposarà la realització d'activitats individuals i de treball en grup cooperatiu comptant sempre amb el suport del docent.

Amb el propòsit d'afavorir l'autonomia i el treball personal de l'alumnat, l'assignatura forma part del projecte Campus Extens, dedicat a l'ensenyament flexible i a distància, el qual incorpora l'ús de la telemàtica a l'ensenyament universitari. Així, mitjançant la plataforma de teleeducació Moodle l'alumne tindrà a la seva disposició un calendari amb notícies d'interès, documents electrònics i enllaços a Internet, i propostes de pràctiques de treball autònom.

Volum de treball

L'estimació del volum del treball és orientativa i pot requerir alguna modificació durant el curs

Activitats de treball presencial (2 crèdits, 50 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classes teòrico-pràctiques	Grup gran (G)	La finalitat és posar a l'abast de l'alumnat els fonaments teòrics i l'aplicació pràctica de la matèria mitjançant l'exposició dels continguts per part del professorat, amb el suport de mitjans audiovisuals, per tal que d'afavorir l'adquisició de les competències de l'assignatura. Es fomentarà la intervenció de l'alumnat en aquestes sessions mitjançant la discussió en grups reduïts, la realització d'activitats pràctiques i la posada en comú dels diferents punts de vista a partir de l'explicació del professor i del material complementari que aquest aportí.	30

Guia docent

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
			D'aquesta manera, fent servir diferents dinàmiques, s'aniran exposant les idees clau de cada tema.	
Classes pràctiques	Pràctiques presencials	Grup mitjà (M)	En aquestes sessions es combinarà l'aprenentatge individual i l'aprenentatge cooperatiu (jigsaw, estratègia 1-2-4, etc), mitjançant la distribució de l'alumnat en petits grups que treballaran de forma cooperativa. Aquestes sessions requeriran l'elaboració per part de l'alumnat de diferents tasques individuals o en grup de forma presencial però que requeriran dedicació i estudi fora de l'aula. Aquestes sessions pràctiques tenen un caire obligatori i l'alumnat haurà d'acomplir amb una assistència mínima del 80% de les classes.	17
Avaluació	Prova final	Grup gran (G)	Tots els alumnes realitzaran una prova final amb una orientació teòrico-pràctica. En aquesta prova respondran preguntes a través de les quals hauran de demostrar el domini dels continguts teòrics presentats en els crèdits teòrics i d'altres en les quals hauran d'aplicar el coneixement adquirit en els crèdits pràctics. La prova inclourà diferents formats de pregunta (d'opció múltiple, preguntes breus, de desenvolupament, esquema, casos pràctics...). És necessari obtenir una nota mínima de 5 per aprovar l'assignatura.	3

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula Digital.

Activitats de treball no presencial (4 crèdits, 100 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Preparació del contingut del temari i finalització de les activitats pràctiques	Després de l'exposició per part del professorat a les classes teòrico-pràctiques i de les activitats pràctiques realitzades, l'alumnat en petit grup o de forma individual haurà de completar les activitats i a nivell personal per tal d'aprofundir en la matèria. Per facilitar aquestes tasques, s'indican les fonts que s'han de consultar per ampliar la informació aportada a classe per a cada tema. La major part d'aquests materials es trobaran a disposició de l'alumnat a l'entorn de l'aula digital.	50
Estudi i treball autònom individual	Carpeta d'aprenentatge	Disseny i desenvolupament d'un dossier o carpeta que reculli el procés d'ensenyament-aprenentatge realitzat durant el quadrimestre. Les instruccions precises per a la realització d'aquesta carpeta, que incorporará els objectius personalitzats, les reflexions i altres evidències sobre el propi procés d'aprenentatge, es proporcionaran durant la primera quinzena del curs.	20
Estudi i treball autònom en grup	Disseny de la unitat didàctica	L'alumnat haurà d'elaborar una unitat didàctica. Aquesta ha de ser realitzada en grup cooperatiu (màxim de quatre persones). La participació i la implicació de cada membre en el procés d'elaboració serà objecte d'avaluació (mitjançant les actes de les reunions i el sistema de bossa de	30

Guia docent

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
		punts), així com també el producte final que haurà de ser exposat a classe i lliurat en el termini corresponent.	
		Excepcionalment, cas que l'alumne, per causa justificada i prèvia comunicació al professor, no hagi participat activament al treball en grup, serà avaluat mitjançant un cas pràctic en una sessió de tutoria prèvia a la realització de la prova final.	

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Observacions:

- 1 Per a poder ser avaluat positivament en l'assignatura, l'alumnat ha d'assistir de forma obligatòria a totes les sessions corresponents als crèdits pràctics, ha de presentar totes les activitats individuals i grupals obligatòries i ha d'obtenir una qualificació mínima de 5 en la prova o examen final.
- 2 No s'acceptarà el lliurament de cap activitat obligatòria **fora del termini establert pel seu lliurament**.
- 3 Qualsevol actitud que obstaculitzi les dinàmiques d'aula podrà tenir repercussió sobre la nota final i pot arribar a ser motiu de desqualificació.
- 4 El plagi d'alguna part o de la totalitat d'un treball o activitat, així com la còpia a l'examen és motiu de desqualificació; en aquest cas, l'estudiant s'haurà de matricular novament el següent curs acadèmic per a poder superar l'assignatura.
- 5 Les faltes d'ortografia i d'expressió seran puntuades negativament.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Pràctiques presencials

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	En aquestes sessions es combinarà l'aprenentatge individual i l'aprenentatge cooperatiu (jigsaw, estratègia 1-2-4, etc), mitjançant la distribució de l'alumnat en petits grups que treballaran de forma cooperativa. Aquestes sessions requeriran l'elaboració per part de l'alumnat de diferents tasques individuals o en grup de forma presencial però que requeriran dedicació i estudi fora de l'aula. Aquestes sessions pràctiques tenen un caire obligatori i l'alumnat haurà d'acomplir amb una assistència mínima del 80% de les classes.
Criteris d'avaluació	- Assistència i participació a les classes. - Treball en grup a l'aula: implicació, col·laboració, aportació pròpia, actitud respectuosa envers els altres i les seves opinions.

Guia docent

- Presentacions en petit grup a la resta de la classe de les activitats i tasques assignades en les classes pràctiques.

Percentatge de la qualificació final: 20%

Prova final

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta breu (recuperable)
Descripció	Tots els alumnes realitzaran una prova final amb una orientació teòrico-pràctica. En aquesta prova respondran preguntes a través de les quals hauran de demostrar el domini dels continguts teòrics presentats en els crèdits teòrics i d'altres en les quals hauran d'aplicar el coneixement adquirit en els crèdits pràctics. La prova inclourà diferents formats de pregunta (d'opció múltiple, preguntes breus, de desenvolupament, esquema, casos pràctics...). És necessari obtenir una nota mínima de 5 per aprovar l'assignatura.
Criteria d'avaluació	- Rigor i profunditat en les respostes a les preguntes formulades. Domini dels conceptes bàsics i capacitat de relació entre aquests. - Demostrar la capacitat d'anàlisi, comprensió i reflexió crítica de les lectures realitzades. - Exposició clara i correcta, organització i coherència dels continguts exposats.

Percentatge de la qualificació final: 40% amb qualificació mínima 5

Carpeta d'aprenentatge

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (no recuperable)
Descripció	Disseny i desenvolupament d'un dossier o carpeta que reculli el procés d'ensenyament-aprenentatge realitzat durant el quadrimestre. Les instruccions precises per a la realització d'aquesta carpeta, que incorporarà els objectius personalitzats, les reflexions i altres evidències sobre el propi procés d'aprenentatge, es proporcionaran durant la primera quinzena del curs.
Criteria d'avaluació	La carpeta d'aprenentatge serà elaborada de forma individual i es valorarà la planificació, estructura, aspectes formals, capacitat de reflexió, activitats d'ampliació, etc.

Percentatge de la qualificació final: 20%

Disseny de la unitat didàctica

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	L'alumnat haurà d'elaborar una unitat didàctica. Aquesta ha de ser realitzada en grup cooperatiu (màxim de quatre persones). La participació i la implicació de cada membre en el procés d'elaboració serà objecte d'avaluació (mitjançant les actes de les reunions i el sistema de bossa de punts), així com també el producte final que haurà de ser exposat a classe i lliurat en el termini corresponent. Excepcionalment, cas que l'alumne,

Guia docent

Criteris d'avaluació	per causa justificada i prèvia comunicació al professor, no hagi participat activament al treball en grup, serà avaluat mitjançant un cas pràctic en una sessió de tutoria prèvia a la realització de la prova final. - Adequació als requeriments de la tasca plantejada i lliurament en el termini exigít. S'avaluarà tant el procés de realització de la tasca en petit grup com el producte final. També es tendran en compte la coavaluació entre els membres del grup mitjançant les actes de sessió i la bossa de punts.
----------------------	--

Percentatge de la qualificació final: 20% amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Durant el desenvolupament de cada tema el professorat recomanarà un conjunt d'articles i lectures obligatòries així com d'ampliació i consulta.

Bibliografia bàsica

Els estudiants disposaran de materials i recursos per al seguiment de l'assignatura, els quals estaran disponibles a l'aula virtual de l'assignatura. Aquests materials es consideraran bibliografia bàsica.

- Generalitat de Catalunya (2017). *Programar per competències a l'educació primària. Una eina per a la reflexió pedagògica i per a la presa de decisions del equips docents*. (publicació en línia)
- Sanmartí, N. (2010). *Avaluar per aprendre*. (publicació en línia)
- Decret 32/2014 de 18 de juliol, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears- versió consolidada- i annexos

Bibliografia complementària

- Acaso, M. (2010). *rEDUvolutio. Hacer la revolución en la escuela*. Barcelona: Paidós.
- Aldámiz-Echevarría, M.M.; Alsinet, J.; Bassedas, E.; Giné, N.I altres (2000). *Com ens ho fem' Propostes per educar en la diversitat*. Barcelona: Graó.
- Aránega, S. y Doménech, J. (2001). *La educación primaria. Retos, dilemas y propuestas*. Barcelona: Graó.
- Barba, C.; Capellà, S. (coord.) (2010). *Ordinadors a les aules. La clau és la metodologia*. Barcelona: Graó.
- Benejam, P. (2014). *Quina educación volem?*. Barcelona: Associació de Mestres Rosa Sensat.
- Cano, E. (2005). *Com millorar les competències dels docents. Guia per a l'autoavaluació i el desenv. de les competències professionals*. Barcelona: Graó.
- Canton, I.; Pino, M. (Coords.) (2011). *Diseño y desarrollo del currículum*. Madrid: Alianza
- Carbonell, J. (2008). *Una educación para mañana*. Barcelona: Ediciones Octaedro.
- Cela, J.; Palou, J. (2004). *Va de mestres. Carta als mestres que comencen*. Barcelona: Rosa Sensat
- Coll, C. i altres (1993). *El constructivismo en el aula*. Barcelona: Graó.
- Essomba, M.A. (2006). *Liderar escuelas interculturales e inclusivas*. Barcelona: Graó.
- Hargreaves, A. (2003). *Enseñar en la sociedad del conocimiento*. Barcelona: Octaedro.
- Hernandez, F. I Ventura, F. (1992). *La organización del currículum por proyectos de trabajo. El conocimiento es un calidoscopio*. Barcelona: Graó.
- Imbernón, F. (coord.) (2005). *Vivències de mestres: compartir des de la pràctica educativa*. Barcelona. Graó.
- Johnson, D. W., Johnson, R. T., I Holubec, E. J. (1999). *El aprendizaje cooperativo en el aula*. Barcelona: Paidós Educador.
- Monereo, C. (2016). *Aprender en tiempos revueltos*. Madrid: Alianza.
- Perrenoud, P. (2007). *Diez nuevas competencias para enseñar. Invitación al viaje*. Barcelona: Graó.
- Salinas, D. (2002). *¡Mañana examen! La evaluación: entre la teoría y la realidad*. Barcelona: Graó.
- Santmartí, N. (2007). *10 Ideas Clave. Evaluar para aprender*. Barcelona: Graó.
- Schön, D. (1998). *El profesional reflexivo. Cómo piensan los profesionales cuando actúan*. Barcelona: Paidós.

Guia docent

- Trujillo, F. (2012). *Propuestas para una escuela del siglo XXI*. Madrid: Catarata.
- UNESCO (2015). *Rethinking Education. Towards a global common good?*. Paris: UNESCO
- Zabala, A; Arnau, L. (2007) *11 ideas clave. Como aprender y enseñar competencias*. Barcelona: Graó.
- Zabala, A; Arnau, L. (2014). *Métodos para la enseñanza de las competencias*. Barcelona: Graó.

Altres recursos

- * <http://weib.caib.es/>
- * Normativa i legislació educativa: http://weib.caib.es/Normativa/contingut_normativa_.htm
- * Altres webs i recursos educatius disponibles a Internet.

